

**IZDAVAČKA DJELATNOST INSTITUTA (ODJELA) ZA HRVATSKU POVIJEST
U CENTRU ZA POVIJESNE ZNANOSTI SVEUČILIŠTA U ZAGREBU**

Od posljednjeg izvještaja koji je Nikša Stančić objavio o radu Odjela (tada još Instituta) u ovom časopisu (XXVII—XXVIII, 1974—75, 362—364), ta je ustanova nastavila svoju živu izdavačku djelatnost.

U seriji »Monografije« izašlo je pet daljnjih knjiga: Tomislav Raukar, Zadar u XV stoljeću, 1977, str. 325 (usp. ocjenu R. Gajera u HZ XXXI—XXXII, 1978—79, 411—419); Josip Lučić, Obrti i usluge u Dubrovniku do početka XIV stoljeća, 1978, 284 (usp. bilješku T. Macana u ovom svesku HZ); Stjepan Antoljak, Pacta ili concordia od 1102. godine, 1980, 252; Šime Peričić, Dalmacija uoči pada Mletačke republike, 1981, 266; i Nikša Stančić, Hrvatska nacionalna ideologija preporodnog pokreta u Dalmaciji (Mihovil Pavlinović i njegov krug do 1869), 1980, 395. Odjel je zajedno s Liberom i Jugoslavenskom akademijom sudjelovao također u izdanju djela: Josip Adameček, Agrarni odnosi u Hrvatskoj od XV do XVII stoljeća, 1980, 853, a uz njegovu suradnju je Liber izdao i knjigu Dragutina Pavličevića, Narodni pokret 1883. u Hrvatskoj, 1980, 394.

U seriji »Rasprave i članci« izašle su nakon prvih dviju knjiga samo »Studije iz hrvatske povijesti za revolucije 1848/49« od Jaroslava Šidaka (1979, str. 380). Osim već prije objavljenih rasprava o tom razdoblju, veći dio knjige ispunile su nove studije koje s prethodnjima čine jednu kronološki povezanu cjelinu i tako daju knjizi gotovo monografijsko obilježje.

U seriji »Izvori za hrvatsku povijest« nije se nakon 1975. pojavilo ni jedno novo izdanje, iako se — prema spomenutom izvještaju — »u pripremi« već tada nalazio prvi od četiri sveska Dnevnika biskupa Maksimilijana Vrhovca. Taj je svezak, s tekstom u latinskom originalu i hrvatskom prijevodu, predan tek u početku 1981. izdavaču (Liber).

U seriji »Posebna izdanja« objavljena je, u suradnji s londonskom Akademijom, korespondencija koju je poznati historičar R. W. Seton-Watson od 1906. do 1941. vodio s jugoslavenskim političarima (R. W. Seton Watson and the Yugoslavs I—II, 1976, str. 474 i 460), te knjiga Mirjane Gross, Historijska znanost — razvoj, oblik, smjerovi (1976, 377), koja je već 1980. izašla u nepromijenjenom 2. izdanju (s jednim naknadnim dodatkom).

Od serije »Radovi«, koji bi, u skladu s daljnjim načinom dotiranja, trebali da od zbornika postanu ubuduće časopis — u potrebu takve promjene moglo bi se s mnogo razloga sumnjati — pojavila su se nakon 1976. četiri sveska, a nova tri treba da uskoro slijede.

Sv. 8 (1976, str. 414) sastoji se od ovih radova: P. Selem, Mithrin kult u Panoniji. — I. Beuc, Još o problemu formiranja feudalnih država u

Južnih Slavena. — Z. Šimončić, Drvena industrija Hrvatske u gospodarskoj krizi 1930—1934. godine. — M. Matićka, Odras privredne krize (1929—1935) na položaj seljaštva u Hrvatskoj. — B. Vranješ, Novinstvo gradišćanskih Hrvata do drugog svjetskog rata.

Sv. 9 (1976, 317): Š. Peričić, Proizvodnja i izvoz srednjodalmatinskih otoka u XVIII stoljeću. — J. Šidak, Prilozi hrvatskoj povijesti za revolucije 1848. — Ž. Avramovski, Treći Reich i »Velika Albanija« posle kapitulacije Italije (1943—1944). — Ivo Petrinović, Politička misao Palmira Togliattija.

Sv. 10 (1977, 592): Matij Ivanić i njegovo doba (znanstveni skup: Gospodarske, društvene i političke prilike u Dalmaciji u doba pučkog ustanka Matija Ivanića 1510—1514). Taj je zbornik ispunjen priložima 31 autora, uglavnom sudionika znanstvenog skupa.

Sv. 11 (1978, 407): R. Gajer, Posjedi zagrebačkog kaptola oko Zagreba u prvoj polovici 14. stoljeća. — M. Bertoša, Neki povijesni i statistički podaci o demografskim kretanjima u Istri u XVI i XVII stoljeću. — O. Zickl, Slavonija godine 1688. (Prema dnevniku grofa S. J. od Trauttmansdorffa) — I. Karaman, Kraljevica — ratna luka i arsenal Habsburške monarhije u XVIII stoljeću. — N. Stančić, Nacionalna integracija ideologija dalmatinskih narodnjaka 1860/61. godine. — V. Bystrický, Diplomatski razvoj u jugoist. Evropi 1932—1934. (Nastanak Balkanskog pakta 1934.)

Sv. 12 (1979, 346): F. Tobler, Migracije hrvatskog srednjeg i nižeg plemstva na prostor austrijsko-ugarske granice u 16. i 17. stoljeću i problem »familijara«. — Š. Popović, Problemi i metode istraživanja strukture seljačkog i vlastelinskog posjeda u vrijeme likvidacije feudalnih odnosa. — I. Perić, Politički portret Pera Čingrije. — Branka Boban, Shvaćanja Antuna i Stjepana Radića o mjestu i ulozi seljaštva u gospodarskom, društvenom i političkom životu. — M. Kučera, Slovačka historiografija razdoblja feudalizma u godinama 1960—1977.

Sv. 13 (1980, 236): Š. Peričić, Oskudica i glad u Dalmaciji u XIX i početkom XX stoljeća. — T. Macan, Gledišta Miha Klaića na bosansko-hercegovačku problematiku od 1874. do 1890. (Tekst ove rasprave preuzet je, osim uvoda i zaključaka, iz rukopisa autorove knjige »Miho Klaić«, 1980.) — Branka Boban, O osnovnim obilježjima »seljačke države« u ideologiji Antuna i Stjepana Radića. — F. Mirošević, Narodnooslobodilački pokret u Moslavini 1941—1945. — U ovom svesku je na str. 207—236 prvi put uvrštena rubrika »Ocjene i prikazi« među kojima se nalazi i prikaz S. Trogrlića, Novija literatura o agrarnim odnosima u Dalmaciji u vrijeme druge austrijske uprave.

Kao posebno izdanje, ali izvan serije s tim nazivom, objavljeni su »Materijali znanstvene konferencije održane u Zagrebu 25—26. ožujka 1974. godine« pod naslovom »Kroz povijest gradišćanskih Hrvata« (1977, str. 83). Izdanje obuhvaća, u redakciji I. Karamana, referate Karamana, A. Ernsta, F. Toblera, I. Filipovića, V. Zimányi i K. Kučerové (u originalu i njemačkom ili hrvatskom prijevodu).

Jedan od osnovnih zadataka Instituta (Odjela) za hrvatsku povijest — izradba sinteze hrvatske povijesti u 8 knjiga — nije do sada (svibanj 1981)

urodio nekim vidljivim plodom. U izvještaju N. Stančića (1975) konstatira se, doduše, da se 1. sv., u redakciji M. Suića, nalazi već tada pred ulaskom u štampu, ali se to ni nakon pet punih godina nije još dogodilo. Ni pripreme za posljednja dva sveska (od 1918. dalje) nisu se, iz različitih razloga, pomakle s mrtve točke. Možda će ove godine uspjeti da se prirede dva do tri ostala sveska, na kojima suradnja ipak donekle napreduje, iako još uvijek s mnogo zaostajanja.

šk.

H I S T O R I J S K I
Z B O R N I K

IZDAVAČ: Savez povijesnih društava Hrvatske

REDAKCIJSKI ODBOR

Ivan KAMPUŠ
Bernard STULLI
Jaroslav ŠIDAK

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK

Jaroslav ŠIDAK

KOREKTOR

Branko ERDELJAC

Adresa uredništva: Savez povijesnih društava Hrvatske,
Zagreb, Filozofski fakultet, Ul. Đure Salaja 3

Časopis izlazi jednom godišnje

Pretpiate i narudžbe šalžite na adresu: Savez povijesnih društava Hrvatske, Zagreb,
Krčka 1

Cijena ovog broja iznosi 500 din.

Izdavanje časopisa sufinancira Samoupravna interesna zajednica za znanstveni rad
SRH — VII.

Tisak Štamparskog zavoda »Ognjen Prica« u Zagrebu — rujan, 1982.